

سیر تاریخی صنعت برق ایران

نخستین کارخانه برق شهری در ایران توسط حاج امین الضرب با قدرت مولد ۴۰۰ کیلووات و توانائی روشنائی چهار هزار شعله برق در تهران در سال ۱۲۸۴ شمسی تاسیس و حدود ۶۵ سال به کار خود ادامه داد در کنار آن مولدهای کوچک در سایر شهرهای ایران شامل مشهد ، همدان ، شیراز ، یزد ، قزوین ، اهواز ، تبریز ، کرمانشاه و زاهدان نصب تا برای شهروندان خود روشنائی به ارمغان آورد .

و به همین منظور در سال ۱۲۸۴ در شهرداری اداره‌ای به نام اداره روشنائی معابر تاسیس تا سال ۱۳۱۵ به کار مشغول و در سال ۱۳۱۵ اداره روشنائی شهرداری به موسسه برق تهران تحت نظر شهرداری تبدیل گردید .

تا سال ۱۳۴۱ برای مدیریت برق کشور سازمان واحدی وجود نداشت و تصمیمات کلان از طریق وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به شهرداریها و موسسات خصوصی یا دولتی که متولی برق بودند ابلاغ میشد .

به دلیل رشد جمعیت و افزایش تقاضای مصرف برق ، سازمان برق ایران در سال ۱۳۴۱ تاسیس گردید و همچنین موسسات برق ناحیه‌ای با سرمایه دولتی و همچنین موسسات برق منطقه‌ای به منظور ایجاد تاسیسات تولید و انتقال و فروش عمده به موسسات فوق و صنایع شروع بکار نمودند .

در سال ۱۳۴۳ وزارت آب و برق با تحت پوشش قرار دادن سازمانهای مرتبط شامل سازمان برق ایران و چهار شرکت آب و برق منطقه‌ای خوزستان ، کرج ، منطقه سفیدرود و آذربایجان و شماری از سازمانهای برق ناحیه‌ای که در کار تولید و توزیع برق مشارکت داشته تاسیس گردید.

رفته رفته با وسعت جوامع شهری و صنایع ، گستره عملکرد وزارت آب و برق افزایش یافت و تصمیم بر آن شد که ۱۰ شرکت برق منطقه‌ای جهت تسریع و بهتر شدن کارها تاسیس گردد .

با توجه به سرمایه‌گذاری کلانی که برای صنعت برق نیاز بود و عدم صرفه اقتصادی برای بخش خصوصی و شهرداریها براساس قانون توسعه موسسات غیردولتی که در سال ۴۴ تصویب گردیده بود باعث شد که در سال ۱۳۴۶ قانون سازمان برق ایران به تصویب برسد . به منظور تمرکز تولید و انتقال برق در یک شرکت دولتی و استفاده صحیح از انرژیهای تولید شده و انتقال صحیح آن به مناطق مصرف از طریق شبکه سراسری برق شرکت توانیر در سال ۱۳۴۷ تاسیس گردید .

در سال ۱۳۵۳ با توجه به مسئولیتهای جدید بویژه در زمینه انرژی وزارت آب و برق به وزارت نیرو تغییر نام یافته و اجرای کلیه عملیات صنعت برق بر عهده شرکتهای برق منطقه‌ای قرار گرفت . و اکنون شاخه برق وزارت نیرو با مجموعه‌ای از شرکتهای شامل شرکت توانیر بعنوان شرکت تخصصی مادر با ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای که هر کدام دارای تعدادی شرکت اقماری میباشند و ۴۲ شرکت توزیع نیروی برق و ۲۸ شرکت مدیریت تولید مشغول فعالیت می‌باشند.